

Lietuvos Respublikos ambasada Latvijos Respublikoje

2024 M. RUGSĖJO AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. spalio 3 d.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	PASTABOS
Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija			
Rugsėjo 10 d.	Latvijos užsienio prekybos balansas 2024 m. liepą smuko, lyginant su praėjusiais metais. Eksporto vertė išaugo 6,5 proc., o importo vertė padidėjo 9,3 proc. Liepos mėnesį Latvija eksportavo prekių už 1,46 milijardo eurų, o importavo už 1,97 milijardo eurų. Eksporto dalis bendrame užsienio prekybos kiekyje sumažėjo nuo 43,2 proc. iki 42,6 proc., lyginant su 2023 m. liepa. Per pirmuosius septynis šių metų mėnesius Latvijos užsienio prekybos apyvarta siekė 23,26 milijardo eurų, kas yra 6,1 proc. mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu 2023 metais. Pagrindinės Latvijos eksporto partnerės buvo Lietuva (19,2 proc. viso eksporto), Estija (12,1 proc.), Vokietija (6,8 proc.) ir Rusija (6 proc.). Importo partnerės – Lietuva (22,7 proc. viso Latvijos importo), Vokietija (11,2 proc.), Lenkija (10,7 proc.) ir Estija (8,2 proc.). 2024 m. liepą Latvija turėjo teigiamą prekybos balansą su 119 šalių ir neigiamą su 47 šalimis.	LSM	
Rugsėjo 12 d.	Krovinių apyvarta Latvijos uostuose mažėja, todėl ieškoma naujų rinkų. Šiais metais didieji šalies uostai kol kas perkrovė apie 34-35 mln. tonų krovinių, t. y. beveik 20 proc. mažiau nei 2022 m. ir 10 proc. mažiau nei 2023 m. per tą patį laikotarpį. Kelios tokio kritimo priežastys: 1) ES, JAV ir JK sankcijos Rusijai ir Baltarusijai, įskaitant draudimą vežti mangano rūdą, 2) žaliasis kursas, lėmęs perkraunamos anglies srautų mažėjimą, 3) naftos produktų pigimas. Dėl to, yra siekiama ieškoti naujų rinkų ir galimybių. Rygos laisvojo uosto vadovo A. Zeltiņš teigimu, <i>Latvijos uostai planuoja perorientuoti savo darbą, kad kompensuotų sankcionuotų krovinių trūkumą. Šis dėmesys sutelkiamas į keletą svarbiausių gamybos elementų, kuriuos būtų galima nukreipti atgal į Europą. [...] Tai galėtų būti segmentas, kuriame ne tik uostai, bet ir visa Latvija turėtų stengtis pritraukti tokio pobūdžio gamybą ir investicijas.</i> Pasak A. Zeltiņš dar viena svarbi kryptis yra vidaus importo ir eksporto	https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/11.09.2024-kravu-apgrozijums-latvijas-ostas-krit-mekle-jaunus-tirgus-un-lielus-projektus.a568287/	

	<p>krovinių perkrovimas, todėl daug dėmesio skiriama žemės ūkio ir medienos kroviniams. Tuo tarpu Liepojos LEZ vadovas U. Hmielevskis pabrėžia, kad jau yra daromi atitinkami persiorientavimo žingsniai: <u>ši rudenį pradedamas eksploatuoti geriamojo vandens eksporto terminalas. Tai gali būti pakankamai reikšmingas krovinyms Liepojos uostui. Planuojame eksportuoti apie tris milijonus tonų geriamojo vandens per metus, esant maksimaliam pajėgumui. [...] Taip pat yra projektų Liepojoje pastatyti SAF degalų arba neišmetamųjų aviacinių degalų gamyklą ir per uostą eksportuoti šiuos degalus klientams. Taip pat yra susitarimas su bendrove „Fokker“, kuri planuoja iki 2030 m. Liepojoje pastatyti lėktuvų surinkimo gamyklą su ekologišku vandenilio varikliu. Iš tiesų, rengiame daug tokių didelių investicinių projektų, kurie iš esmės pakeis tiek pramonės, tiek Liepojos uosto veiklą</u></p>		
Rugsėjo 17 d.	<p>Į naują saulės elektrinę Cėsyse investuota 12 mln. eurų. Investicijų bendrovės „Merito Partners“ ir atsinaujinančios energijos projektų plėtotojos „Saulės Energy“ įsteigtos Cėsių saulės elektrinės galia – 19,8 megavatų, per metus pagamins ne mažiau kaip 20 400 MWh energijos. 23 hektarų ploto saulės elektrinės teritorijoje įrengta daugiau kaip 33 500 saulės kolektorių. Įgyvendinant projektą išvalyta anksčiau buvusi nualinta ir pelkėta vietovė.</p>	<p>https://saules.energy/cesis/</p>	
Rugsėjo 21 d.	<p>Per pirmuosius šešis mėnesius eksportuota 28 proc. daugiau naftos produktų. Per pirmuosius šešis 2024 m. mėnesius iš Latvijos pagal akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą išvežta 93 202 tonos naftos produktų, arba 28 proc. daugiau nei atitinkamu 2023 m. laikotarpiu. Per pirmuosius šešis šių metų mėnesius iš Latvijos akcizais apmokestinamų sandėlių, taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo susitarimą, buvo išgabenta 426 240 tonų naftos produktų (degalų). Iš šio kiekio 362,374 tonos naftos produktų išvežta į kitas Europos Sąjungos valstybes nares. Biodyzelino eksportas per metus padidėjo 1,2 proc. iki 84 896 tonų, o dyzelino eksportas sumažėjo 17,7 proc. iki 46 150 tonų. Tuo pat metu suskystintų gamtinių dujų eksportas padidėjo 5,6 proc. iki 163 808 tonų. Sausio-birželio mėn. į kitas šalis išvežta 15 739 t benzino, t. y. 97 proc. daugiau nei per tą patį 2023 m. laikotarpį. Eksportuoto biodujų benzino kiekis išaugo 82,4 karto iki 5 109 tonų. Kitų naftos produktų eksportas išaugo 3,1 karto iki 85 568 t.</p>	<p>https://kuramo.lv/zinas/ekonomika/no-latvijas-sesos-menesos-izvests-par-28-vairak-naftas-produktu/</p>	

Investicijoms pritraukti į Lietuvą aktuali informacija		
Rugsėjo 5 d.	<p>Latvijos vandenilio forumas siekia įtraukti Latviją į „vandenilio žemėlapi“. Siekiant rasti bendradarbiavimo būdų, kaip Europos vandenilio slėniai galėtų paremti Latvijos potencialą atsinaujinančios „žaliosios“ energijos srityje, Rygoje, rugsėjo 5-6 dienomis, pirmą kartą rengiama tarptautinė Latvijos vandenilio forumo – „Tech Tour“ investicinė konferencija, į kurią susirinks pradedančiosios įmonės, investuotojai, nacionaliniai ir vietos sprendimų priėmėjai.</p> <p>Forumas – tai unikali galimybė Latvijos verslininkams susipažinti su jau patvirtintomis ir įgyvendinamomis Europos vandenilio iniciatyvomis, o investuotojams – susitikti su pradedančiosiomis įmonėmis. Pasak Latvijos vandenilio asociacijos valdybos pirmininko Gīrčio Greiškalnio: „Tai veiksmingas būdas „įkelti Latviją į vandenilio žemėlapi“, parodant tarptautiniams investuotojams Latvijos potencialą. Jau kelerius metus Ryga yra vienintelis miestas Baltijos šalyse, kuriame veikia vandenilio degalinės, gatvėmis važinėja vandeniliniai elektriniai troleibusai ir vykdomi aktyvūs projektai, kuriuose dalyvauja ir asociacija, ir įmonės. Latvijoje yra keletas pradedančiųjų įmonių, kurios per panašius renginius sėkmingai pritraukė investicijų, o ši konferencija taip pat bus proga iniciatyviems protams pristatyti savo iniciatyvas investuotojams iš įvairių šalių“. Konferencijoje ketina dalyvauti apie 200 įmonių iš viso pasaulio.</p>	<p>LETA</p>
Rugsėjo 28 d.	<p>Pagal Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizaciją (WIPO) 2024 indeksą Latviją užėmė paskutinę vietą iš Baltijos šalių. Latvija sąrašė buvo 42-oje vietoje pasaulyje ir 26-oje Europoje. Lietuva pasirodė geriau, užimdama 35-ą vietą pasaulyje ir 22-ą Europoje. Estija parodė geriausias rezultatus iš Baltijos šalių, užimdama 16-ą vietą pasaulyje ir 9-ą Europoje. WIPO atkreipia dėmesį, kad 2023 metais pasaulinė inovacijų situacija pablogėjo: sumažėjo išlaidos moksliniams tyrimams ir plėtrai, mokslinių publikacijų skaičius, o rizikos kapitalo investicijos grįžo į prieš pandemiją buvusį lygį.</p>	<p>https://eng.lsm.lv/article/economy/economy/28.09.2024-latvia-trails-baltic-peers-in-global-innovation-index.a570526/</p>
Lietuvos verslo plėtrai aktuali informacija		

Rugsėjo 2 d.	<p>„East metal“ gamyklose stoja darbas. Danijos kapitalo bendrovės „East Metal“ gamyklose Daugpilyje ir Dobelėje pranešama apie stojusį darbą. Abiejose gamyklose dirba apie 500 darbuotojų. Dobelės ir Daugpilio merai sunkiai randa bendrą kalbą su įmonės vadovybė, dėl ko net buvo kreiptasi į Danijos ambasadą Rygoje, kad padėtų tarpininkauti sprendžiant susidariusią problemą ir ieškant darbo sustabdymo priežasčių. Tikėtina, kad gamyklose gresia kolektyviniai atleidimai.</p> <p>Metalo konstrukcijų gamintojos „East Metal“ apyvarta praėjusiais metais siekė 57,865 mln. eurų, t. y. 2,6 proc. mažiau nei 2022 m., o įmonės pelnas sumažėjo 34 proc. iki 1,085 mln. eurų.</p> <p>Rugsėjo 9 d. pranešta, kad per artimiausias keletą dienų įmonė savo gamyklose Daugpilyje ir Dobelėje ketina atnaujinti darbą.</p>	<p>Dienas Bizness</p> <p>LETA</p>	
Rugsėjo 19 d.	<p>Darbdaviai negalės nepagrįstai reikalauti užsienio kalbos žinių iš darbuotojų. Siekdama sustiprinti valstybinės kalbos vartojimą darbo rinkoje, Saeima rugsėjo 19 d., per galutinį svarstymą priėmė Darbo įstatymo pataisas, kuriomis ginama darbuotojų teisė vartoti valstybinę kalbą ir nebūti diskriminuojamiems nepagrįstai reikalaujant mokėti užsienio kalbą atliekant darbo funkcijas.</p> <p>Įstatyme nustatyta, kad užsienio kalbos mokėjimas nelaikomas pagrįstai būtinu darbo pareigoms atlikti, jei darbas susijęs su prekių gamyba, paslaugų teikimu ar kita veikla Latvijos vidaus rinkoje. Ši nuostata nebus taikoma, jei užsienio kalbos mokėjimas yra objektyviai pateisinamas darbo funkcijoms atlikti, pavyzdžiui, tais atvejais, kai darbo funkcijų vykdymas susijęs su užsienio valstybėmis.</p> <p>Pasak įstatymo autorių, pataisos turėtų užtikrinti, kad Latvija, kaip Europos Sąjungos valstybė narė, negalės reikalauti, kad darbuotojai mokėtų rusų kalbą, kas ypač aktualu jaunų žmonių tarpe, kurie neturi pakankamų rusų kalbos žinių. Jei darbo skelbime bus reikalaujama mokėti užsienio kalbą, jame taip pat turės būti pateikiamas jos reikalingumo pagrindimas. Tačiau darbdavys per pokalbį dėl darbo negalės klausti apie užsienio kalbos žinias, jei jos nėra būtinos darbui atlikti.</p>	<p>Saeima</p>	

Rugsėjo 19 d.	<p>Vyriausybė pritarė numatomoms darbo mokesčių pataisoms. Latvijos vyriausybė rugsėjo 19 d. pritarė darbo mokesčių pataisoms, kuriomis numatomas didesnis gyventojų pajamų mokesčio tarifas, minimalus darbo užmokestis ir neapmokestinamasis minimumas, kuriuos kompensuos didesni akcizai ir kiti mokesčiai. Pasak Finansų ministerijos, mokesčių pakeitimai numato padidinti pajamas maždaug 95 proc. dirbančių gyventojų, arba visiems, kurių mėnesinis bruto darbo užmokestis yra iki 4 000 eurų, o labiausiai – darbuotojams, uždirbantiems iki 2 500 eurų per mėnesį. Numatoma, kad 2025 m. minimalus darbo užmokestis kils iki 740 EUR, 2026 m. – 780 EUR, 2027 m. – 820 EUR, o 2028 m. – 860 EUR. Taip pat planuojama supaprastinti neapmokestinamąjį minimumą, nustatant, kad 2025 m. jis sieks 510 EUR, 2026 m. – 550 EUR, o 2027 m. – 570 EUR. Kartu nuo kitų metų pensininkams numatoma nustatyti 1 000 EUR neapmokestinamąjį minimumą. Susitarime taip pat numatyta įvesti du gyventojų pajamų mokesčio tarifus – 25,5 proc. tarifą metinėms pajamoms iki 105 300 EUR arba 8 775 EUR per mėnesį ir 33 proc. tarifą pajamoms, viršijančioms 8 775 EUR per mėnesį. Pajamoms, viršijančioms 200 000 EUR per metus, bus taikomas papildomas 3 proc. pajamų mokesčio tarifas. Kaip kompensacinis mechanizmas numatytas vieno procentinio punkto įmokų perkėlimas iš antrosios įmokų pakopos į pirmąją pensijų pakopą. Pakitimai dar turės būti patvirtinti Saeimoje kartu su kitų metų biudžetu.</p>	<p>https://www.lsm.lv/ra-ksts/zinas/ekonomika/19.09.2024-butiskas-izmainas-nodoklos-un-banku-solidaritates-maksa-valdiba-keras-klat-nakama-gada-budzetam.a569391/</p>	
Rugsėjo 23 d.	<p>Buvusios „Liepājas metalurģs“ gamyklos teritorijos sutvarkymas. Simbolinis buvusios gamyklos „Liepājas metalurģs“ pastato nugriovimas tapo svarbiausio pastarųjų metų Liepojos pramonės plėtros projekto – Liepojos pramonės parko statybos – pradžia. Buvusią „Liepājas Metalurģs“ gamyklos teritoriją planuojama paversti moderniu pramonės parku, pagrįstu žiedinės ekonomikos principais. Tikimasi, kad teritorija taps modernia verslo aplinka, pritrauksiančia technologiškai pažangias, inovatyvias įmones, kurios prisidės prie aukštos pridėtinės vertės gamybos plėtros ir atitiks Europos žaliojo susitarimo prielaidas. Radus reikiamą investuotoją, 205 hektarų ploto parke turėtų išdygti nauja industrinė zona, sukursianti iki 1500 naujų darbo vietų. Teritorijos sutvarkymo darbų pabaiga numatyta 2025 m. gruodį.</p>	<p>https://www.lsm.lv/ra-ksts/zinas/ekonomika/23.09.2024-nojauc-bijusa-liepajas-metalurga-caurlaides-eku-top-industrialais-parks.a569860/</p>	
Lietuvos turizmo sektoriui aktuali informacija			

Rugsėjo 13 d.	<p>Spalio mėnesį planuotas traukinio maršrutas Tartu-Ryga dar nebus atidarytas. Ilgiau nei planuota užtrukęs „Stadler Flirt“ traukinių sertifikavimas važiuoti Latvijos geležinkeliais lėmė traukinio maršruto Tartu-Ryga atidarymo nukėlimą. Pasak Estijos keleivinių traukinių operatoriaus „Elron“: <i>Paaškęjo, kad „Stadler Flirt“ traukinių sertifikavimas važiuoti Latvijos geležinkeliais reikalauja daugiau darbo nei planuota, todėl traukinių maršrutas Tartu-Ryga tikrai nebus atidarytas spalio mėnesį.</i></p> <p>Rugsėjo 17 d. pranešta, kad Estijos vyriausybė nusprendė skirti 2 mln. eurų bendrovei „Elron“ keleivinio traukinio Tartu-Ryga linijai pradėti eksploatuoti, o tai reiškia, kad planuojama nauja linija galėtų pradėti veikti kitų metų pavasarį. Numatoma, kad vienam traukiniui, vakare išvykstančiam į Rygą ir ryte grįžtančiam į Tartu, kasmet prireiks maždaug 1 mln. eurų valstybės subsidijų.</p>	https://www.lsm.lv/ra/ksts/zinas/ekonomika/13.09.2024-vilcienu-marsrutu-riga-tartu-neizdosies-atklat-jau-oktobri.a568727/	
Rugsėjo 23 d.	<p>„airBaltic“ plečia veiklą Vilniuje ir siekia užimti didesnę rinkos dalį. Latvijos nacionalinė oro bendrovė „airBaltic“ ketina plėsti savo veiklą Vilniuje, didindama Lietuvos sostinėje nuolat bazuojamų orlaivių skaičių ir pridėdama daugiau skrydžių maršrutų. Oro bendrovės valdybos pirmininko ir generalinio direktoriaus M. Gausso teigimu: <i>Mes plėtojame veiklą Vilniuje. Kasmet didiname maršrutų iš Vilniaus skaičių. Taigi didiname savo buvimą ten ir turime aiškų planą, kaip judėti į priekį ir toliau vystyti Vilnių. [...] Esame vežėjas numeris vienas Rygoje, [...] Estijoje ir Tamperėje (Suomijoje), o Vilniuje šiandien esame tarp top trijų. Tačiau turime labai aiškų tikslą, kad augtume ir Vilniuje, o kartu su tuo, aišku, ir užimamos rinkos dalies reitingavimą.</i> Jis taip pat teigė, kad tai, jog bendrovė planuoja iki 2030 m. padvigubinti savo orlaivių parką, lėktuvų skaičius Vilniuje taip pat gali daugiau nei padvigubėti. Šiuo metu Vilniuje yra du „airBaltic“ orlaiviai, o palyginimui, Taline – keturi.</p>	https://zinas.tv3.lv/latvija/sabiedriba/gauss-airbaltic-plano-paplasinaties-vilnas-lidosta/	
Rugsėjo 30 d.	<p>Latvija 2024 m. II ketv. pirmavo tarp Baltijos šalių užsienio turistų nakvynių skaičiumi. Užsienio svečiai sudarė 60 proc. visų nakvynių Latvijoje. Birželio mėnesį Latvijoje užfiksuotas 10 proc. augimas, lyginant su praėjusiais metais. Estijoje užsienio turistų nakvynės sudarė 55 proc. visų nakvynių. Lietuvoje užsienio turistų dalis buvo mažiausia tarp Baltijos šalių – 46 proc. visų nakvynių.</p>	EC	
Lietuvos ekonominiams saugumui aktuali informacija			

Rugsėjo 12 d.	Lietuva, Estija ir Suomija galės naudotis Inčukalnio požemine dujų saugykla strateginėms atsargoms kaupti. Rugsėjo 12 d. Saeima galutiniu svarstymu priėmė Energetikos įstatymo pataisas, kurios numato galimybę Lietuvai, Estijai ir Suomijai prireikus naudotis Inčukalnio požemine dujų saugykla strateginėms atsargoms saugoti. Pasak Klimato ir energetikos ministerijos, Baltijos šalys jau yra sudariusios solidarumo susitarimus dėl dujų tiekimo, o šios įstatymo pataisos užtikrins efektyvesnį bendradarbiavimą.	https://www.delfi.lv/193/politics/120042207/lietuva-igaunija-un-somija-incukalna-vares-uzglabat-strategiskas-gazes-rezerves	
Rugsėjo 17 d.	Portalo diena.lv komentaras: Silpniausia kada nors buvusi vyriausybė. Praėjusią savaitę sukako metai, kai buvo patvirtinta E. Silišos vadovaujama vyriausybė. Apžvelgdami, kas nuveikta per metus, dienraščiai „Diena“ ir „Dienas Business“ pateikė vertinimą, kaip ministrai dirbo savo pareigose. Pasak dienraščių: <i>Nors daugelis problemų, su kuriomis susiduria ši vyriausybė, prasidėjo prieš dvejus, penkerius ir net dešimt metų, ši vyriausybė iš esmės vaikšto savo pirmtakų batais, nes savų tikrai nėra. Nėra gerų, veiksmingų iškilusių problemų sprendimų, o nesutarimai dėl sprendimų kažkodėl dabar taip pat vadinami komunikacijos nesėkmėmis. Ambicijos yra geri žodžiai, bet reikia realių veiksmų. Tačiau būtent todėl mes priėjome prie išvados – be didelės nuostabos – kad dabartinė vyriausybė yra silpniausia kada nors buvusi vyriausybė. Ir čia jau nebesvarbu, ar tai ankstesnės vyriausybės palikimas, ar kokios nors kitos objektyvios ar subjektyvios priežastys. Didžioji dauguma ministrų neturi savo politinės darbotvarkės, o tai reiškia, kad jie neturi nei idėjų, nei valios spręsti savo sektorių problemas. E. Siliņa pradėjo su dideliu entuziazmu ir ambicijomis, tačiau energingas pasiryžimas įgyvendinti pokyčius išblėso.</i>	https://www.diena.lv/raksts/latvija/politika/visu-laiku-vajaka-valdiba-14323988	
Rugsėjo 17 d.	Eurokomisaras. Rugsėjo 17 d. Europos Komisijos (EK) pirmininkė Ursula von der Leyen pristatė naują EK sudėtį ateinantiems penkeriems metams. Naujoji EK darbą pradės lapkričio 1 d. Eurokomisaru nuo Latvijos paskirtas Valdis Dombrovskis, kuris kuruos ekonomikos ir produktyvumo portfelį.	Commission.eu	
Rugsėjo 17 d.	Liepojos uostas gamins atsinaujinančius aviacinius degalus. Per artimiausius kelerius metus JAV projektavimo bendrovė KBR, Liepojos uoste ketina įgyvendinti ambicingą	https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/17.09.2024-liepajas-	

	<p>projektā, kurio siekiama pradėti gaminti vandenilį – kaip žaliavą atsinaujinantiems aviaciniams degalams, iš vėjo ir saulės energijos bei CO2 emisijų.</p> <p>Tokia informacija paskelbta po Hjustone įvykusio susitikimo tarp įmonės KBR ir Liepojos LEZ įmonės „GI Termināls“. Pasirašytu memorandumu KBR turėtų pasiūlyti patentuotą inžinerinį sprendimą ir įrangą atsinaujinančio aviacinio kuro gamyklos ir CO2 eksporto terminalo statybai Liepojos uoste.</p> <p>Latvijos investicijų ir plėtros agentūros vadovo Raivio Bremšmitso teigimu, šis susitarimas, tai: <i>ilgesnio darbo, kurį pastaruosius mėnesius vykdėme ir Latvijoje, rezultatas. Strateginių investicijų taryboje Latvijos investicijų ir plėtros agentūra aptarė teisinės bazės pokyčius, svarbius SAF arba tvariųjų aviacinių degalų gamybai Latvijoje, CO2 surinkimui, vandenilio surinkimui ir vėjo jėgainių parkų plėtrai Latvijoje. Tai sudėtingas klausimas. Tačiau sudėjus šį paketą į vieną visumą, matome ir pasiektus rezultatus.</i> Savo ruožtu ekonomikos ministras V. Valainis pažymėjo, kad KBR atėjimas yra didžiulis žingsnis Latvijos energetikos sektoriui. <i>Tai yra technologijos, kurių mums reikia, kad galėtume plėtoti tvarų aviacinių degalų verslą čia, Latvijoje. Be šių technologijų tai tiesiog neįmanoma. Šiandien pasirašytame memorandume taip pat numatyta, kad šios technologijos bus naudojamos plačiau nei iki šiol.</i></p> <p>Verta prisiminti, kad rugsėjo 16 d. prasidėjo Latvijos prezidento E. Rinkēvičs ir ekonomikos ministro V. Valainio vadovaujama verslo misija į JAV. Savaitės trukmės programoje numatyti įvairūs verslo atstovų iš Latvijos susitikimai su tikslinių JAV įmonių, įsikūrusių San Franciske (ir Silicio slėnyje), Denveryje ir Hjustone, atstovais.</p>	osta-razos-atjaunojamo-aviacijas-degvielu.a569129/	
Rugsėjo 19 d.	<p>„Rail Baltica“ centrinė ir oro uosto stotys gali kainuoti mažiau. „Eiropas Dzelzceļa līnijas“ valdybos pirmininko Ē. Dīļevo teigimu, „Rail Baltica“ centrinės ir oro uosto stočių statyba gali kainuoti apie 426 mln. eurų mažiau nei prognozuota. To priežastis – naujai perskaičiuota sąmata, nes dar vasaros pradžioje vykdyti paskaičiavimai buvo padaryti įtraukiant maksimalią prognozuotą infliaciją, su kuria bendra stočių suma turėjo viršyti 1 mlrd. eurų. Visgi Ē. Dīļevo teigimu: <i>Ši suma, kuri buvo atsiųsta Susisiekimo ministerijai, buvo apskaičiuota pagal tuo metu didžiausią infliaciją. Laiške buvo teigiama, kad Centrinė stotis, esant tokiai didelei infliacijos prognozei, iki statybos pabaigos kainuotų 888 mln. eurų, o stotis Rygos oro uoste – apie 340 mln. eurų.</i> Taigi</p>	https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/19.09.2024-rail-baltica-centralas-un-lidostas-staciju-izbuve-varetu-izmaksat-par-400-miljoniem-eiro	

	<p>iš viso, atsižvelgiant į didelės infliacijos lūkesčius, buvo apskaičiuota, kad abi stotys kainuos daugiau kaip 1,2 mlrd. eurų. Tačiau sutarties apimtis – 565 mln. eurų centrinei stočiai ir 237 mln. eurų oro uostui. Iš viso 802 mln. eurų.</p>	<p>mazak-neka-lests.a569438/</p>	
Rugsėjo 20 d.	<p>„Conexus Baltic Grid“ ir Inčukalnio požeminės dujų saugyklos pajėgumų modernizavimo planai. „Conexus Baltic Grid“, valdančios Inčukalnio požeminę dujų saugyklą, valdybos pirmininko U. Bariss teigimu, šią žiemą gamtinių dujų užteks visiems, nes šiuo metu į saugyklą pripildyta didžioji dalis žiemai reikalingų gamtinių dujų, kurių pakanka žiemos poreikiams patenkinti, kadangi rugsėjo viduryje į saugyklą buvo perpumpuota 18,6 teravatvalandės (TWh) gamtinių dujų: <i>Šiuo metu saugykla yra pilna. Jei kalbėtume techniniais terminais, užpildymas šiuo metu yra 75 proc., tačiau mūsų saugykla yra labai didelė Latvijai. Iš esmės, jei žiūrėtume iš Europos perspektyvos, mūsų saugyklos talpa yra du ar tris kartus didesnė nei paprastai Europoje. Taigi 75 proc. yra labai gerai – visiškai pakanka žiemos suvartojimui Latvijoje ir kaimyninėse šalyse padengti.</i></p> <p>Gamtinės dujos daugiausia pumpuojamos iš Klaipėdos ir Inko (Suomija) SGD terminalų. Tiekimo požiūriu šių dviejų terminalų pakanka regiono gamtinių dujų poreikiams patenkinti. Pasak U. Bariss: <i>Ar yra vietos trečiajam terminalui kitur? Džiaugtumėmės, jei vartojimas augtų, bet, deja, jis kol kas neauga tiek, kad strategiškai būtų tikslinga kalbėti apie dar vieną terminalą.</i> Jis pabrėžė, kad šiais metais gamtinių dujų tiekimo iš Rusijos taip pat nėra. Šiuo metu rinkos dalyviai yra visiškai rezervavę dujų saugyklų pajėgumus, o paklausa yra pakankama. Praėję metai buvo rekordiniai, dujos vis dar pumpuojamos ir nepasiekė praėjusių metų lygio. Be to, per pirmuosius aštuonis šių metų mėnesius dujų suvartojimas padidėjo 20-30 proc., vien Latvijoje – 21 proc., o regione – 25 proc., nes gerokai sumažėjo gamtinių dujų kainos.</p> <p>Biometanas. Svarbu ir tai, kad saugykla iš esmės modernizuojama, siekiant užtikrinti techninę saugą ir spręsti aplinkosaugos problemas. Saugykloje ką tik įrengtas daugiau kaip 1 000 saulės baterijų parkas, kuris vasarą ties 25 proc. reikiamos energijos. Taip pat modernizuojami 36 gręžiniai ir vykdomi darbai, kuriais siekiama sumažinti išmetamų teršalų kiekį. Visgi, pasak įmonės, dar ambicingesni darbai vykdomi įgyvendinant naujus projektus. Viena iš naujų energetikos kryptų – biometanas.</p>	<p>https://www.lsm.lv/ra-ksts/zinas/ekonomika/20.09.2024-dabaszgazes-krajumi-incukalna-soziem-pietiekami-kratuvi-modernize-strada-ari-pie-udenraza-megaprojekta.a569623/</p>	

	<p>Priėmus Energetikos įstatymo pataisas, šiuo metu įmonė dirba ties atsinaujinančios energijos punktų kūrimu. Biometano gamintojai jau gali tiesiogiai prisijungti prie dujų perdavimo sistemos. Yra dvi jungtys prie skirstymo sistemos, šios dujos tiekiamos į tinklą, dar 12 laukia eilėje. Iš viso nustatyti keturi biometano tiekimo punktai, o vienas iš jų yra aktyvioje įgyvendinimo stadijoje – Džūkstėje, kur vykdomi viešieji pirkimai ir pradėti statyti konteineriai. Dar daugiau jų bus pastatyta Skrundoje, Raganoje ir Rėzeknėje. Džūkstėje esantis punktas galėtų būti baigtas iki kitų metų II pus., kiti – iki 2026 m. pabaigos. Šiuo metu Latvija per metus suvartoja 8,2-9 TWh, o biodujų gamybos potencialas iš esamų biodujų jėgainių šiuo metu yra apie 4 TWh.</p> <p><u>Vandenilis.</u> Bendrovė aktyviai bendradarbiauja su kolegomis iš Suomijos ir Vokietijos, siekdama nutiesti vandenilio vamzdyną. Jau parengta galimybių studija. Projektas galėtų būti pradėtas vystyti po 2030 m., tačiau tam reikėtų didelių investicijų – iki 0,8-1 mlrd. eurų vien Latvijos pusėje. Projektu domisi Vokietijos, Suomijos ir Lenkijos partneriai. Pasak įmonės atstovų, ateityje vandenilis galėtų pakeisti gamtines dujas, tačiau daug kas priklausys nuo rinkos paklausos.</p>		
Rugsėjo 24 d.	<p>Latvijos pilietis padeda apeiti Rusijai taikomas sankcijas. Remiantis JAV naujienų portalo „The Insider“ duomenimis, vienas iš pagrindinių Rusijos šešėlinio laivyno, kuris ir toliau gabena rusišką naftą pirkėjams, pasiruošusiems mokėti daugiau nei taikomų sankcijų už rusišką naftą kaina – 60 JAV dolerių už barelį, asmenų yra Latvijos pilietis A. Haļavins. Pasak šaltinių, dvi su juo susijusios bendrovės pirkė naftą iš Rusijos korporacijos „Surgutneftgaz“ didesnėmis nei nustatyta riba kainomis, o tai korporacijai galėjo atnešti apie 1,4 mlrd. dolerių papildomų pajamų. Kitos su A. Haļavinsu susijusios bendrovės valdė tanklaivius, gabenusius naftą iš Rusijos į Indiją ir Kiniją, o vieną iš jo valdomų tanklaivių Izraelio valdžios institucijos apkaltino tiekus naftą grupuotei „Hezbollah“ ir Irano pajėgoms „Quds Force“. Manoma, kad A. Haļavins taip pat yra susijęs su rusu Michailu Silantjevu, kuris vadovavo sankcionuotai įmonei „Promsirjeimport“, tiekusiai degalus ir naftą į Krymą bei Sirijai.</p> <p>„The Insider“ išanalizavęs įmonių, padedančių apeiti taikomas sankcijas duomenis, nustatė, kad jas valdo Europos Sąjungos piliečiai, tarp kurių ir vienas didžiausių rusiškos naftos pirkėjų – Latvijos pilietis A. Haļavins, susijęs su trimis Dubajuje įsikūrusiomis</p>	<p>https://theins.press/en/corruption/274795</p>	

	<p>bendrovėmis. Ītariama, kad tai „Black Pearl Energy Trading LLC“, kurios savininkas ir direktorius jis buvo, ir su ja susijusios bendrovės „OGC Shipping LLC“ ir „Conmar Maritime“. Pirmosios dvi bendrovės 2023 m. iš „Surgutneftegaz“ įsigijo apie 38 mln. barelių naftos už vidutinę 82 JAV dolerių už barelį kainą. Nuo 2024 m. sausio iki gegužės mėn. muitinės dokumentuose buvo užregistruota tik „Black Pearl Energy Trading“, kuri, apeidama sankcijas, įsigijo daugiau kaip 20,6 mln. barelių naftos vidutine 83,7 JAV dolerio už barelį kaina.</p> <p>„The Insider“ pavyko sužinoti apie A. Haļavins ryšius su bendrovėmis, kurioms priklauso ir kurios valdo tanklaivius, gabenančius naftą iš Rusijos į Indijos ir Kinijos uostus. Interviu „YoungShip Cyprus“ 2022 m. A. Haļavins save apibūdino kaip „Sparta Shipmanagement“ generalinį direktorių, „OGC Group“ direktorių valdybos pirmininką ir faktinį galutinį naudos gavėją. „Sparta Shipmanagement“ registruota Kipre tuo pačiu adresu kaip ir „Lagosmarine Ltd“, abiem bendrovėms dabar vadovauja tas pats graikų direktorius, kuris taip pat yra nurodytas kaip jų nominalusis savininkas. Bendrovė „Lagosmarine“ yra susijusi su fiktyvių bendrovių grupe, kuriai, Tarptautinės jūrų organizacijos duomenimis, priklauso tanklaiviai „Clyde Noble“, „Sagar Violet“ ir „Caroline Bezengi“. <i>Marinetraffic.com</i> duomenimis, šie laivai reguliariai plaukioja tarp Rusijos Primorsko, Ust-Lugos ir Kozymino bei Indijos ir Kinijos uostų. Muitinės dokumentai rodo, kad tais pačiais maršrutais buvo gabenama nafta, parduodama Dubajuje įsikūrusioms bendrovėms, susijusioms su A. Haļavinsu</p>		
Rugsėjo 25 d.	<p>„Latvenergo“ ir NREL susitarimas dėl investicinių tyrimų. Bendrovė „Latvenergo“ ir JAV energetikos departamento Nacionalinė atsinaujinančiosios energijos laboratorija (NREL) pasirašė mokslinių tyrimų ir plėtros susitarimą dėl tyrimo, kuriuo bus modeliuojami „Latvenergo“ investicijų scenarijai, siekiant optimalių investicijų į energetikos sektorių. Tyrimo rezultatai bus naudojami rengiant investavimo strategiją. Planuojama, kad jis prasidės 2024 m. IV ketvirtį ir truks 15 mėnesių.</p> <p>Be įvairių energetikos sektoriui aktualių investicijų scenarijų modeliavimo, taip pat daugiausia dėmesio bus skiriama gamybos ir saugojimo, dekarbonizacijos klausimams bei būdams kaip efektyviau pasiekti išmetamųjų teršalų mažinimą. Latvijos ekonomikos ministro V. Valainio teigimu: <i>NREL kompetencija yra aukščiausio lygio pasaulyje, kuri</i></p>	<p>https://www.lsm.lv/ra-ksts/zinas/ekonomika/25.09.2024-latvenergo-ar-asv-petniekiem-mekles-labakas-energetikas-investiciju-iespejas.a570115/</p>	

	<p><i>Latvijos atveju taip pat galėtų būti pagrindas objektyviai ir išsamiai analizuoti optimaliausius Latvijos energetikos investicijų scenarijus.</i></p> <p>Latvijoje vėjo energijos dalis yra viena mažiausių Europoje. Šalyje labai gerai išvystytas hidroenergetikos sektorius, kurio dėka dalis atsinaujinančios energijos yra eksportuojama į Lietuvą ir Estiją, visgi pagaminama energija šalyje didžia dalimi priklauso nuo sezoniškumo</p>		
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija			
<p><i>Rugpjūčio 27-29 d.</i></p>	<p>Mikroelektronika ir puslaidininkiai. Rugpjūčio 27-29 d. viešėjęs mikroelektronikos asociacijos „SEMI Europe“ vadovas Laith Altimime susitiko su Latvijos ekonomikos ministru V. Valainiu ir susipažino su Latvijos mokslininkų bei įmonių pasiekimais plėtojant mikroschemų technologijas ir aptarė glaudesnio bendradarbiavimo galimybes siekiant skatinti Latvijos ir Europos konkurencingumą pasaulinėse puslaidininkių vertės grandinėse. Jis pripažino, kad Latvija turi daug potencialo tapdama mikroschemų gamybos grandimi, ypač aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir techninių kompetencijų srityse. Pasak jo, šis sektorius turi didžiulių perspektyvų – jis yra vartai į 2,8 trilijono eurų vertės gamybos grandines. Artimiausiais metais numatomas didžiulis paklausos augimas, susijęs su dirbtinio intelekto vystymu, kuriam reikės ne tik mikroschemų, bet ir labai didelių duomenų centrų ir serverių pajėgumų, kur Latvija taip pat turi didelį pranašumą.</p> <p>Savo ruožtu ekonomikos ministras V. Valainis patikino, kad: „Latvija turi puikių perspektyvų prisijungti prie pasaulinės mikroschemų gamybos grandinės, o Ekonomikos ministerija yra pasirengusi suteikti visą turimą paramą, kad tai įvyktų. Norint pasiekti Latvijos ekonomikos augimo strategijoje numatytą tikslą – per dešimt metų padvigubinti šalies ekonomiką, Latvija turi tapti regiono inovacijų slėniu“. Ministras pakvietė „SEMI Europe“ prisijungti prie dar 2022 m. pabaigoje Ekonomikos ministerijos, Latvijos darbdavių konfederacijos, LU, LMT, „Mikrotikls“, „Tet“, „Elektroniskie sakari“ ir Liepojos specialiosios ekonominės zonos valdybos pasirašyto susitarimo memorandumo</p>	<p>RTU</p>	

	dėl šios pramonės plėtros. L. Altimime neabejodamas būsima partneryste pripažino, kad didžiausias ateities iššūkis Latvijai ir visai Europai bus apsirūpinimas kvalifikuotais specialistais, kurių sparčiai augančiame sektoriuje reikės vis daugiau.		
Rugsėjo 4 d.	Investicinių planų stabdymas. Jekabpilyje planuotas medienos drožlių plokščių gamyklos projektas stabdomas neribotam laikui. Privačių investuotojų lėšomis buvo planuojama pastatyti maždaug 190 mln. eurų vertės gamyklą, o statybas vykdyti ir gamyklos operatore turėjo tapti tarptautinė investicinė Lietuviško kapitalo VMG grupė.	Delfi	
Rugsėjo 5 d.	Latvijos geležinkeliai pirmąjį 2024 m. pusmetį patyrė praradimus. „Latvijos geležinkeliai“ („Latvijas dzelzceļš“) pranešė pirmąjį pusmetį pasiekusi 117,196 mln. eurų finansinę apyvartą – 8,8 proc. mažesnę nei prieš metus. Nuostolis išaugo 33,7 proc. iki 3,551 mln. eurų. Per pastarąjį pusmetį „Latvijas Dzelzceļš“ valdoma viešąja infrastruktūra pervežta 6,109 mln. tonų krovinių (21,1 proc. mažiau nei tuo pat metu pernai), 8,99 mln. keleivių (9,3 proc. daugiau).	Delfi	
Rugsėjo 9 d.	2024 m. rugpjūčio mėnesį infliacija Latvijoje siekė 0,7 proc., lyginant su 2023 m. rugpjūčiu. Didžiausią įtaką kainų lygio kilimui turėjo maisto ir nealkoholinių gėrimų kainų augimas, kuris prisidėjo 0,9 procentinio punkto. Taip pat reikšmingai prisidėjo alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių kainų augimas (0,5 proc.) bei sveikatos priežiūros paslaugų kainų augimas (0,4 proc.). Tačiau būsto prekių ir paslaugų kainos sumažėjo 1,9 proc., kas šiek tiek sumažino bendrą infliacijos lygį. Palyginus su 2024 m. liepos mėnesiu, 2024 m. rugpjūčio mėnesį vartotojų kainų lygis sumažėjo 0,5 proc. Iš viso nuo 2015 metų iki 2024 m. rugpjūčio mėnesio, vartojimo kainos Latvijoje išaugo 45,4 proc., prekių kainos padidėjo 44,0 proc., paslaugų kainos – 47,4 proc.	https://eng.lsm.lv/article/economy/economy/09.09.2024-inflation-was-07-in-august-in-latvia.a568067/	
Rugsėjo 9 d.	„Linus Agro“. Latvijoje veikianti bendrovė „Linus Agro“, kurią netiesiogiai kontroliuoja Lietuvos žemės ūkio, maisto produktų gamybos ir prekybos grupė „Akola Group“, perka Latvijos įmonę „Elagro Trade“. „Linus Agro“ susitarė iš Latvijos „Agrolats Holding“ ir trijų fizinių asmenų įsigyti 100 proc. bendrovės „Elagro Trade“	https://www.db.lv/zinas/linas-agro-gatavojas-pirkt-graudu-tirgotaju-elagro-trade-517980	

	akcijų, už preliminarią 22 mln. eurų sumą. Sandorį, kuriam dar turi pritarti Latvijos konkurencijos taryba, tikimasi užbaigti vėliau šiais metais arba 2025 m. pradžioje.		
Rugsėjo 16 d.	Krovinių apyvarta Latvijos uostuose sausio-rugpjūčio mėn. sumažėjo 9,7 proc. Per pirmuosius aštuonis 2024 m. mėnesius Latvijos uostuose perkrauta 23,202 mln. tonų krovinių, t. y. 9,7 proc. mažiau nei per tą patį 2023 m. laikotarpį. Sausio-rugpjūčio mėnesiais Latvijos uostai daugiausia krovė birusius krovinius – 11,005 mln. tonų, t. y. 17,5 proc. mažiau nei 2023 m. pirmuosius aštuonis mėnesius. Grūdai ir grūdų produktai sudarė 4,279 mln. tonų sausį-rugpjūtį perkrautų biriųjų krovinių – 12,2 proc. daugiau. Medienos skiedrų krovinių padaugėjo 35,8 proc. iki 1,682 mln. tonų, anglies krovinių sumažėjo 76,7 proc. iki 612,5 tūkst. tonų, o cheminių medžiagų krovinių per pirmuosius aštuonis 2024 m. mėnesius perkrauta 19,4 proc. mažiau nei prieš metus – 320,4 tūkst. tonų	https://www.nozare.lv/business/top/4F98F8E3-45A8-4EA3-BEA0-33A3A331A29F/	
Rugsėjo 19 d.	Krovinių srautai Latvijos geležinkeliais šiemet sumenko beveik ketvirtadaliu. Per aštuonis šių metų mėnesius Latvijos geležinkeliais gabenta 7,811 mln. tonų krovinių – 23,7 proc. mažiau nei prieš metus. Tarptautinių krovinių srautai sunyko 28 proc. iki 6,647 mln. tonų, vietinių – išaugo 16,1 proc. iki 1,164 mln. tonų. Tranzitinių krovinių sumažėjo 31,9 proc. iki 5,505 mln. tonų, iš per uostus gabentų – 34,4 proc. iki 4,909 mln. tonų, o per sausumos sienas – 2 proc. iki 596 tūkst. tonų. Eksporto krovinių srautai sumenko 49,4 proc. iki 1,292 mln. tonų, importo – 21,6 proc. iki 4,759 mln. tonų.	https://www.db.lv/zinas/dzelzcela-kravu-parvadajumu-apmers-astonos-menesos-samazinajies-par-237-518070	
Rugsėjo 25 d.	Latvijai pristatyti visi nauji 32 „Škoda Vagonka“ elektriniai traukiniai.	LSM	
Rugsėjo 26 d.	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB) sumažino Latvijos ekonomikos augimo prognozę 2024 metams perpus – nuo 1,8 proc. iki 0,9 proc. ERPB nurodo, kad Latvijos prognozių sumažėjimą lėmė lėtėjantis eksportas dėl silpnos paklausos Šiaurės šalyse, mažėjanti prekyba su Rusija ir Baltarusija bei energijos kainų svyravimai. 2025 metais ERPB prognozuoja visų trijų Baltijos šalių ekonomikos augimą: Estijoje – 2,5proc., Latvijoje – 2,4proc., Lietuvoje – 2,5proc.	https://eng.lsm.lv/article/economy/economy/26.09.2024-ebrd-halves-latvia-growth-forecast.a570278/	

Parengė: Vilius Arlauskas
Trečiasis sekretorius
Tel.: +371 67350752
Mob.: +371 26190198
El. paštas: vilius.arlauskas@urm.lt